

शृङ्गप्रज्जोन्मैः शुभम् । समनुपतिता यस्मिन् भागे
त्ययः सन्नुवा यच्चा भवति नियमात्तस्यावाप्तिः शुभेष्वशु
भेषु वा । व्रणकदशुभः षष्ठे देहे तनोर्भसमान्त्रिते ति-
लकमसकदृष्टः सौम्यैर्युतश्च स लक्ष्मवान्” ६७० अष्ट-
वर्गफलसुक्तं तच्चाष्टवर्गशब्दे ५२० प्रदर्शितम् । नामसा-
दियोगास्तच्छब्दे वक्ष्यन्ते ।

तन्नोनिर्विशोरिटाध्यायो यथा

“लग्नात्पुत्रकलत्रभे शुभपतिप्राप्तेऽथ वाऽऽलोकिते
चन्द्राद्वा यदि सम्पदस्ति हितयोर्ज्ञेयोऽन्यथासम्भवः ।
पाथेनोदयेगे रवौ रविस्ततो मीनस्थितोदारहा
पुत्रस्थानगतश्च पुत्रसरणं पुत्रोऽवनेर्यच्छति । अग्र-
ग्रहैः सितचतुरस्रसंस्थितैर्मध्यस्थिते षट्पुतनयेऽथवो-
ग्रयोः । सौम्यपक्षैरसहितसंनिरीक्षिते जायावधोदहन-
निपातपाशजः । लग्नाद्ग्रयारिगतयोः शशितन्मरुशश्रोः
पत्न्या सहैकनयनस्य वदन्ति जन्म । द्यूनस्थयोर्नव-
मपञ्चमसंस्थयोर्वा शुक्रार्कयोर्विकलदारसुशन्ति जातम् ।
कोणोदये षट्पुतनयेऽस्तचक्रसन्धौ बन्ध्यापतिर्यदि न सुत-
र्क्षमिष्टयुक्तम् । पापग्रहैर्व्ययमदलग्नराशिसंस्थैः क्षोणे
शशिन्यसुतकलत्रजन्मभीक्ष्णे । असितकुजयोर्वर्गेऽस्तस्ये
सिते तदवेक्षिते परयुवतिगतस्तौ चेत् सेन्दूस्त्रिया सह
पुंसलः । षट्पुत्रशशिनोरस्तोऽभार्यो नरोविस्तुतोऽपि वा
परिणततनून्वस्तोर्दौ शुभैः प्रमदापती । वंशच्छेत्ता
खमदसुखगैश्चन्द्रैर्व्येष्यापैः शिली तंश्रे शशिसुतयुते
केन्द्रसंस्थार्कित्ते । दास्यां जातोदितिसुतगुरौ रिप्फगे
सौरभागे नीचेऽर्केन्दोर्भेदनगतयोर्दष्टयोः स्वर्यजेन । पापा-
ऽऽलोकितयोः सितानिजयोरस्त्रस्ययोर्वाध्यरुक्तेन्द्रे कर्कट
दृष्टिकांशकगते पापैर्युते गुह्यरुक् । श्विती रिप्फधनस्थयो-
रशुभयोश्चन्द्रोदयेऽस्ते रवौ चन्द्रे खेऽवनिजेऽष्टगे च वि-
कलो यद्यर्कजोवेशगः । अन्तःशशिन्यशुभयोर्दृग्गे पतङ्गै
स्वासक्षयिष्णुहकविद्भिर्गुल्मभाजः । शोफीपरस्सरुट्टहंश-
गयोरवीन्दोः क्षेत्त्रेऽथवा युगपदेकगयोः कशो वा । चन्द्रे-
ऽश्विमध्येभ्रमककिंशुगाजभागे कुठी समन्दरुधरे तदवेक्षिते
वा । यातैस्त्रिकोणमलिककिंशुषैर्दृग्गे च कुठी च पापसङ्घ-
तैरवलोकितैर्वा । निधनारिधनव्ययस्थिता रथिचन्द्रारयमा
यथा तथा । बलवद्ग्रहदोषकारसौमैनुजानां जनयन्त्य-
नेत्वत्तम् । नवमायतृतीयधीयुता न च सौम्यैरशुभा
निरीक्षिताः । नियमाच्छरणोपवातदा रद्वैकत्यकराश्च
क्षप्रमे । उदयत्युडुपे सुरास्त्रे सपिशाचोऽशुभयोस्त्रिको-

णयोः । तमसोपल्लवमण्डले रवाद्युदयस्थे नयनोपवर्जितः ।
संस्पृष्टः पवनेन मन्दगयुते द्यूने विलग्ने हरौ सोन्मादो
ऽवनिजे स्थितेऽस्तभवने जीवे विलग्नाश्रिते । तद्वत्स्वर्य-
सुतोदयेऽवनिस्तुते धर्मात्मजद्यूने जाते वा ससहस्ररशिश-
तनये क्षोणे व्यये शीतगौ । राश्यांशपोष्णकरशीतकरास-
रेऽर्कैर्नीचाधिपांशकगतैररिभावगैर्वा । एभ्योऽल्पमध्य-
वक्षुभिः क्रमशः प्रस्तुताच्चेयाः स्फुरभ्युपगमक्रयगर्भदासां
विक्रतदशनः पापैर्दष्टे दृष्टाजहयोदये खलतिरशुभक्षेत्ते
लने ह्ये दृष्टभेऽपि वा । नवमसुतगे पापैर्दष्टे रवावदृष्टे
क्षयो दिनकरसुतेऽनेकव्याधिः कुजे विकलः पुमान् ।
व्ययसुतधनधर्मगैरसौम्यैर्भवनसमाननिबन्धनं विकल्पस् ।
भुजगनिगडपाशभट्टकाशैर्बलवदसौम्यनिरीक्षितैश्च तद्वत् ।
परुषवचनोऽपस्मारार्त्तः क्षयी च निशापतौ सरवितनये
वक्रालोकं गते परिवेषगे । रथियमकुजैः सौम्यादष्टैर्नभ-
स्यलमाश्रितैर्भूतकमनुजः पूर्वोद्विष्टैर्वराधममध्यमाः ।”
चान्द्रयोगास्तु १३७० उक्ता यथा ।

“अधमसमवरिष्टान्यर्ककेन्द्रादिसंस्थे शशिनि विनय-
वित्तज्ञानधीनैपुण्यानि । अहनि निशि च चन्द्रे स्वाधि-
मितांशके वा सुरगुरुसितदष्टे वित्तवान् स्यात् सुखी च ।
सौम्यैः स्मरारिनिधनेष्वधियोग इन्दोस्तस्मिंश्चमूपसचिव
क्षितिपालजन्मा सम्पन्नसौख्यविभवा हतशत्रवश्च दीर्घासुषो
विगतारोगभयाश्च जाताः । हित्वाकं सुनफाऽनफा दुरुधुरा
स्वान्योभयस्वैर्षहैः शोतांशोः कथितोऽन्यथा तु बद्धभिः
केमद्रुभोऽन्यैस्त्वसौ । केन्द्रे शीतकरेऽथवा ग्रहयुते केम-
द्रुभो नेष्यते केचित् केन्द्रनवांशकेषु च वदन्युक्तिः
प्रसिद्धा न तु । त्रिंशत्सख्याः सुनफाऽनफाख्याः षष्टित-
यन्दौरुधुरे प्रभेदाः । इच्छाविकल्पैः क्रमशोऽभिनीय नीते
निर्वृत्तः पुनरन्यनीतिः । स्वयमधिगतवित्तः पार्थिव-
स्तत्त्वभो वा भवति हि सुनफायान्धोवनस्थानिमांश्च ।
प्रभुरगदशरीरः शीलवान् ख्यातकीर्तिर्विषयसुखसुवेधो
निर्दृष्टश्चानफायाम् । अल्पभोगसुखभुग्धनवाहनाढ्य-
स्त्रागान्वितो दुरुधुराप्रभवः सुभ्यलः । केमद्रुमे मलिन-
दुःखितनीचनिःस्वाः प्रेष्याः खलाश्च नृपतेरपि वंश-
जाताः । अत्याहशौर्यधनसाहसवान् महीजः सौम्यः
पटुः सुवचनो निपुणः कलासु । जीवोऽर्धधर्मसुखभुग्
नृपपूजितश्च कामी षट्पुत्रकधनो विषयोपभोक्ता । परवि-
भवपरिच्छेदोपभोक्ता रवितनयो बद्धकार्यं कर्तव्येशः । अशु-
भकडुडुपोऽङ्गि दृश्यमूर्तिर्गलिततनुश्च शुभोऽन्यथान्यदूह्यम् ।